

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **CPU TRADE, s. r. o.**, se sídlem Brno, Rokytova 4259/1, zastoupený JUDr. Radkem Kellerem, advokátem, se sídlem Brno, Jaselská 23, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2017, č. j. 62 Af 101/2015 – 109,

t a k t o :

- I. Žalobci **se přiznává** osvobození od soudních poplatků.
- II. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 7. 2015, č. j. 23757/15/5300-21442-706367, byl změněn dodatečný platební výměr Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 7. 7. 2014, č. j. 2972818/14/3002-24801-711251, tak, že se daň z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 2009 nedoměruje podle pomůcek ve smyslu § 98 odst. 1 zákona č. 280/2009, daňového řádu (dále jen „daňový řád“). Ve zbytku žalovaný rozhodnutí správce daně potvrdil. Žalobci tak byla doměřena daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) podle § 143 a § 147 daňového řádu ve výši 1.947.886 Kč a stanoveno penále ve výši 389.577 Kč podle § 37b odst. 1 písm. a) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve spojení s § 264 odst. 13 daňového řádu.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, která byla shora označeným rozsudkem Krajského soudu v Brně zamítnuta. Proti rozsudku krajského soudu nyní brojí žalobce kasační stížností, ve které současně navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh odůvodnil tím, že výkon napadených rozhodnutí by pro něj znamenal nenapravitelnou ekonomickou újmu, neboť na zaplacení částky ve výši přes 2 miliony Kč nemá finanční rezervy a takové vydání by znamenalo jeho zánik. Podáním ze dne 21. 11. 2017 rovněž žalobce požádal o přiznání osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že nedisponuje žádnými finančními prostředky, nevykonává od roku 2016 žádnou činnost, byl mu zrušen bankovní účet a zrušil i registraci plátce DPH. Nemá tedy z čeho soudní poplatky uhradit. Uvedené skutečnosti stěžovatel doložil čestným prohlášením jednatele společnosti, potvrzením banky Raiffeisenbank, že účet u této banky byl ukončen dne 24. 10. 2016, rozhodnutím o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty ze dne 21. 6. 2016 a přiznáním k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016.

[3] Na výzvu soudu žalobce též předložil vyplněný formulář *Potvrzení o majetkových poměrech (právnická osoba)* ze dne 4. 12. 2017. Rovněž upřesnil, že s ohledem na dlouhodobou spolupráci (a aktuální absenci majetku a finančních zdrojů) mu právní zástupce doposud žádné náklady

právního zastoupení nevyúčtoval; žádné tedy zatím hrazeny nebyly. Z vyplněného formuláře vyplynulo, že žalobce nevyvíjí ekonomickou činnost, neboť je dlouhodobě zatížen soudními spory. Na výkon obchodní činnosti nemá prostředky. Nedrží podíly na dalších osobách, na obchodní podíl jednatel je vedena exekuce. Společnost nedisponuje možnostmi získat příjmy z veřejných zdrojů nebo z úvěrů, nemá žádný hmotný či nehmotný majetek, nemá žádné významné závazky. Společníci nemají shodu na pokračování společnosti; společnost by již byla terminována, nebýt probíhajících sporů o daňovou povinnost. Žalobce doložil platební výměr Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období 1. 1. 2016 – 31. 12. 2016, v němž jsou všechny položky relevantní pro výpočet daně nulové.

[4] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti namítl, že stěžovatel neuvedl relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit splnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ani nepředložil důkazní prostředky, z nichž by předmětná újma byla zřejmá a nesplnil tak podmínku tvrdit a prokázat vznik nepoměrně větší újmy ve smyslu § 73 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[5] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti se užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Po zhodnocení důvodů uváděných žalobcem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny. Nejvyšší správní soud přitom vycházel z výše uvedených podkladů, které žalobce předložil za účelem posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků. Z nich je zřejmé, že žalobce ekonomickou aktivitu nevyvíjí a ani stav jeho majetku není takový, že by jeho případným prodejem mohl pokrýt částku, kterou je povinen uhradit na daňovou povinnost. Výkon rozhodnutí, kterým mu byla dodatečně doměřena daň z přidané hodnoty a předepsáno penále v souhrnné výši 2.337.463 Kč, by tak mohl mít na žalobce vskutku závažný dopad. Ostatně již krajský soud usnesením ze dne 7. 10. 2015, č. j. 62 Af 101/2015 - 79, přiznal odkladný účinek žalobě.

[7] Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než je újma hrozící žalobci. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně a penále. Z fiskálního hlediska ovšem výše vyměřené daně a penále představují bezvýznamný argument.

[8] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Je nepochybné, že existuje veřejný zájem na včasné úhradě daňových pohledávek, přesto nelze postupovat cestou paušálního zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám či kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím správců daně (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 Afs 67/2012 - 64). Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k sistaci účinků rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Žalobce tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost

pokračování

splnit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěchu své kasační stížnosti. Veřejný zájem na oprávněném výběru daní tak v daném smyslu nemůže být dotčen.

[9] Lze tedy uzavřít, že podmínky pro přiznání odkladného účinku jednoznačně převažují nad jakkoli formulovaným zájmem žalovaného, respektive státu. Přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto usnesení přiznal kasační stížnosti žalobce odkladný účinek. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tedy pozastavují účinky napadeného rozsudku. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[10] Výrokem II. tohoto usnesení rozhodl Nejvyšší správní soud o osvobození žalobce od soudních poplatků. Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno“.

[11] Osvobození od soudních poplatků představuje procesní institut, jehož účelem je zejména chránit účastníky řízení, nacházející se v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Smyslem právní úpravy individuálního osvobození od soudních poplatků je ochrana nemajetných účastníků řízení tak, aby jim nebylo upíráno právo na přístup k soudu (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08). Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148, nebo ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 As 41/2013 - 30). Ve vztahu k posuzované věci obsahuje relevantní argumentaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, na které tento soud odkazuje.

[12] Z výše uvedených podkladů vyplývá, že žalobce od roku 2016 nevykonává žádnou činnost, nemá žádné zaměstnance a nedisponuje žádnými finančními prostředky ani jiným majetkem. Tomu koresponduje, s ohledem na předmět jeho činnosti (zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení), také rozhodnutí o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty i ukončení bankovního účtu u banky Raiffeisenbank.

[13] Jelikož žalobce doložil, že nemá dostatečné prostředky ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., Nejvyšší správní soud výrokem II. tohoto usnesení rozhodl o jeho osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu. Nejvyšší správní soud rovněž nepřehlédl, že žalobci bylo tímto soudem přiznáno osvobození od soudních poplatků ve stejném rozsahu v jiných řízeních o jeho kasačních stížnostech, aktuálně vedených pod sp. zn. 5 Afs 303/2017 a 4 Afs 214/2017.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu